

**ODLUKA O ZAHTEVU ZA REVIZIJU
U SKLADU SA PRAVILOM 43. PRAVILNIKA O RADU KOMISIJE**

Datum usvajanja: 04. jun 2020.

Slučaj br. 2016-28

S.H.

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, na sednici održanoj 04. juna 2020. godine sa sledećim prisutnim članovima:

G. Guénaél METTRAUX, predsedavajući član
Gđa. Anna BEDNAREK, član
Gđa. Anna AUTIO, član

Uz asistenciju
G. Ronald HOOGHMSTRA, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 11. decembra 2019. godine,

Nakon razmatranja elektronskim putem shodno pravila 13(3) Pravilnika o radu Komisije, odlučuje kao što sledi:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba povodom ovog slučaja je registrovana pred komisijom dana 22. septembra 2016. godine.
2. Putem pisma, 23. septembra 2016. godine, komisija je obavestila Misiju da je ovaj slučaj registrovan.

3. Dana 28. juna 2017. godine, 09. septembra 2017. godine i 17. oktobra 2017. godine, komisija je od ovog a i drugih žalilaca zatražila da dostave naknadne informacije u vezi njihovih žalbi.
4. Dana 20. oktobra 2017. godine, komisija je primila odgovor od predstavnika žalilaca koji je dostavio naknadne informacije u vezi dva predmeta, uključujući i ovaj predmet.
5. Dana 08. decembra 2017. godine, komisija je poslala Izjavu sa činjenicama i pitanjima Šefici Misije (čitaj: ŠM), EULEX-a na Kosovu, pozivajući je da podnese svoje odgovore i pisane komentare povodom žalbi najkasnije do 26. januara 2018. godine.
6. Zapažanja ŠM su primljena 16. oktobra 2018. godine nakon čega su prosleđena žaliocima radi dobijanja naknadnih komentara.
7. Dana 28. marta 2019. godine, komisija je slučaj proglasila prihvatljivim (<http://hrrp.eu/docs/decisions/2019-03-28%20Admissibility%20Decision%202016-28-signed.pdf>).
8. Podnosilac žalbe je 14. maja 2019. godine tražio od Komisije da produži rok zbog relevantnih ličnih razloga. Komisija je odobrila taj zahtev i dozvolila podnosiocu žalbe da podnese dodatne podneske najkasnije do 20. juna 2019. u vezi sa osnovanošću predmeta i pitanjima koje je komisija dala (vidi gore, paragraf 7). naknadni podnesci od podnosioca žalbe su primljeni 20. juna 2019. godine.
9. ŠM je svoje odgovore i podneske podnela komisiji 17. maja 2019. godine.
10. Dana 11. septembra 2019. godine, Komisija je donela svoju odluku i nalaze povodom osnovanosti ovog slučaja i našla da je Misija prekršila osnovna prava žalioca koja su garantovana, *između ostalog*, pod članom 2 (proceduralni deo) i članom 3 Evropske Konvencije o ljudskim pravima (<https://hrrp.eu/docs/decisions/2019-09-11%20Decision%20and%20Findings%202016-28%20signed.pdf>). Komisija je do tog zaključka došla na osnovu dve vrste propusta koji se mogu pripisati Misiji:
 - i. Neuspeh da u potpunosti i detaljno istraži slučaj; i
 - ii. Neuspeh da dovoljno uključi i informiše žrtve.
11. Dana 21. novembra 2019. godine, Misija se pisanim putem obratila Komisiji kako bi je obavestila o činjenici da je pronašla dodatni dokument za koji smatra da može uticati na odluku iste o osnovanosti u ovom slučaju. Misija je takođe pozvala Komisiju da pregleda dotični dokument i da uzme u obzir razmatranje svoje odluke.
12. Dana 11. decembra 2019. godine, na plenarnom zasedanju, Komisija je usvojila izmenu pravila 43. u svom pravilniku o radu izričito zbog mogućnosti Misije (a ne samo žalioca) da potraži revidiranje njenih nalaza. Prema izmeni, pravilo 43. sada glasi kao što sledi:

Pravilo 43. Zahtev za reviziju nalaza

1. U slučaju otkrivanja činjenice koja po svojoj prirodi može imati odlučujući uticaj na nalaze i koja je u vreme uručivanja nalaza Komisiji bila nepoznata i koja nije mogla biti poznata stranki, stranka može da, u roku od mesec dana nakon što je saznao/la o toj činjenici, zahteva od Komisije reviziju nalaza.
2. U zahtevu će se navesti datum i okolnosti pod kojima je nova činjenica otkrivena, zašto nije bila poznata stranki koja zahteva reviziju u vreme kada je podnela prvobitne podneske i treba identifikovati konkretne nalaze za koje

se revizija traži kako bi ustanovili da su ispunjeni uslovi navedeni u stavu 1. Uz zahtev za reviziju moraju se podneti i svi propratni dokumenti.

3. Komisija može odbiti zahtev ako ne postoji nikakvo opravdanje za njegovo razmatranje.
 4. Ukoliko Komisija odluči da prihvati zahtev za reviziju po njegovoj osnovanosti, ona će o svojoj odluci obavestiti stranke i pozvaće ih da podnesu komentare u pisanom obliku u okviru vremenskog roka koji će odrediti Komisija.
 5. Kada je doneta odluka da se prihvati zahtev za reviziju po njegovoj osnovanosti shodno stavu 4, Komisija će doneti odluku povodom osnovanosti zahteva za reviziju u skladu sa Pravilom 29 i pravilima koja slede.
13. Izvestilac u ovom slučaju je 11. decembra 2019. godine posetio Misiju sa ciljem da pregleda predmetni dokument. Koliko je moguće otkriti u javnosti, iz tog dokumenta je vidljivo da on predstavlja izjavu/zapisnik razgovora rođaka podnosioca žalbe. Dokument je star gotovo deset godina i vezan je za slučaj ratnog zločina koji je u tom trenutku bio pod istragom. U toj izjavi sagovornik pruža, *između ostalog*, informacije o okolnostima nestanka njegovog oca. Izjavu je uzelo osoblje Misije i čini se da je izjava kasnije data kao dokaz i priznata u postupku. Izgleda da ispitanik nije dao izjavu uživo pred sudom.
 14. Razmotrivši spomenuti dokument i u smislu poverljivosti istog, Komisija se uverila da činjenica da podnosilac žalbe nije imao pristup njemu ne bi uticala na njegov položaj u ovom postupku.
 15. Komisija je 12. decembra 2019. godine dala odgovor na pismo Misije koje datira od 21. novembra. U svom pismu Komisija je obavestila Misiju da je izmenila pravilo 43. svog Pravidnika o radu kako bi formalno omogućila Misiji (a ne samo žalioocu) da traži reviziju njenih zapažanja. Komisija je takođe obavestila Misiju da ukoliko je nameravala da to učini u ovom slučaju, onda se očekuje da podnese zvanični zahtev u tom smislu i pokaže da su uslovi iz pravila 43. ispunjeni. Konkretno, Komisija je zatražila od Misije da dostavi „detaljne informacije povodom datuma i okolnosti pod kojima je nova informacija otkrivena i da navede nalaze za koje smatra da ta informacija može da utiče na njih i razlog zašto, prema vašem mišljenju, one utiču na te nalaze.“
 16. Dana 20. januara 2020. godine, Misija je preko v.d. Šefa Misije ponovo pisala komisiji u pogledu na ovo pitanje kako bi zvanično zatražila reviziju nalaza komisije u slučaju 2016-28 a na osnovu novo otkrivenog dokumenta.
 17. Dana 22. januara 2020. godine, komisija je žalioocu prosledila pismo koje je Misija uputila 20. januara i pozvala ga da podnese bilo koje naknadne podneske povodom novo otkrivenog dokumenta najkasnije do 20. februara 2020. godine. Podnosilac žalbe nije iskoristio ovu priliku da podnese naknadne podneske.

RELEVANTNI NALAZI POVODOM OSNOVANOSTI

18. Dana 11. septembra 2019. godine, Komisija je našla sledeće u relevantnim delovima svoje Odluke:

Neuspeh da se obaveste rođaci žrtve

76. U gornjem tekstu je uočeno da nema naznaka u zapisima Misije da je ispunila svoju obavezu da obavesti žalioca o postojanju, opštem prepisu ili toku istrage (vidi gore, par. 38).
77. Takav zahtev je neophodan element zaštite prava žrtava u istrazi jednog takvog slučaja. Vidi, npr., *Desanka i Zoran Stanišić protiv EULEX-a*, 2012-22, 11. novembar 2015. godine, par. 66, odnosi se na L.O. protiv EULEX-a, 2014-32, 11. novembar 2015. godine, par. 60-61, 72-74; *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. god. par. 86; vidi takođe *Ahmet Özkan i ostali protiv Turske*, žalba br. 21689/93, presuda od 06. aprila 2004. godine, par. 311-314, *Isayeva protiv Rusije*, žalba br. 57950/00, presuda od 24. februara 2005. godine par. 211-214; *Al-Skeini i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, žalba br. 55721/07, 07. jul 2011. godine, par. 167.
78. Ova obaveza je posebno važna u kontekstu incidenata prisilnog nestanka, gde žrtve pate emocionalno zbog nedostatka informacija o sudbini njihove voljene osobe. Vidi *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. god., par. 87. Naglašavajući pravo žrtava na istinu u ovom kontekstu, Opšti komentar Radne grupe o prisilnim nestancima kaže sledeće o ovom pitanju:

„Član 13. Deklaracije priznaje obavezu države da istraži slučajeve prisilnih nestanaka. Stav 4 člana 13 određuje da će "zaključci takve istrage biti dostupni na zahtev svim zainteresovanim osobama, osim ako bi to ugrozilo tekuću krivičnu istragu." U pogledu razvoja događaja koji se desio od 1992. godine, Radna grupa smatra da se ograničenje u poslednjem delu ovog paragrafa treba tumačiti usko. Zaista, rođaci žrtava trebaju biti usko povezani sa istragom slučaja prisilnog nestanka. Odbijanje pružanja informacija je ograničenje prava na istinu. Takvo ograničenje mora biti strogo proporcionalno jedinom legitimnom cilju: da se izbegne ugrožavanje tekuće krivične istrage. Odbijanje da se pruži bilo kakva informacija ili uopšte komunicira sa rođacima, drugim rečima, opšte odbijanje, predstavlja kršenje prava na istinu. Pružanje opštih informacija o proceduralnim pitanjima, kao što je činjenica da je pitanje dato sudiji za ispitivanje, je nedovoljno i treba da se smatra kršenjem prava na istinu. Država ima obavezu da svakom zainteresovanom licu pruži saznanje o konkretnim koracima koji su preduzeti kako bi se pojasnila sudbina i lokacija te osobe. Takve informacije moraju uključivati korake preduzete na osnovu dokaza koje su dostavili rođaci ili drugi svedoci. Iako neophodnost krivične istrage može opravdati ograničavanje prenosa određenih informacija, u nacionalnom zakonodavstvu mora se primeniti mogućnost preispitivanja takvog odbijanja pružanja informacija svim zainteresovanim osobama. Ovo razmatranje bi trebalo biti dostupno u vreme prvobitnog odbijanja da se pruže informacije, a zatim na redovnoj osnovi kako bi se osiguralo da razlog za nužnost na koju se poziva javni organ da odbije komunikaciju ostaje prisutan.”

Opšti komentar na pravo na istinu u vezi prisilnih nestanaka, Izveštaj radne grupe o prisilnim i nedobrovoljnim nestancima (2010), Dokument A/HRC/16/48, par. 3; *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. godine, par. 87; i takođe, I. slučaj masakra u Rio Negru protiv Gvatemale, presuda MASLJP-a od 04. septembra 2012. godine, Preliminarni prigovor, osnovanost, popravka i troškovi, par. 265.

79. Misija nije pružila objašnjenje za svoj neuspeh da obavesti podnosioca žalbe (ili nekog drugog bliskog rođaka primarne žrtve) o ovom predmetu. Činjenica da im je arhiva nema govori sama za sebe po tom pitanju.
80. Ovaj neuspeh je doprineo kršenju prava podnosioca žalbe utoliko što je doprineo stanju neizvesnosti u kome se on našao kroz celokupan relevantan period.
19. Komisija je kasnije utvrdila da je ovaj neuspeh - kao i neuspeh Misije da pravilno i potpuno istraži ovaj slučaj - prekršio prava podnosioca žalbe iz člana 2 (proceduralni deo) i člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

PODNESCI STRANAKA POVODOM USLOVA IZ PRAVILA 43

20. Komisija će sada razmotriti novi dokument u smislu pravila 43. Pravilnika o radu iste.
21. U pismu od 20. januara 2020. godine, Misija je objasnila da je njen zahtev za reviziju nastao usled otkrivanja nove činjenice koja je 28. oktobra 2019. godine data na uvid komisiji, za koju je rekla da je Misiji u to vreme kada je iznela svoja zapažanja o prihvatljivosti i osnovanosti žalbe bila nepoznata. Misija je dalje tvrdila da bi dotična činjenica, ukoliko bi tada bila poznata, mogla imati uticaja na zaključke Komisije.
22. Prema Misiji, „nova činjenica“ o kojoj je reč je da je rođak podnosioca žalbe dao izjavu (kao „svedok R“) koja je ponuđena u krivičnom postupku koji je pokrenuo EULEX, a koja se, *između ostalog*, odnosi na nestanak oca podnosioca žalbe. Izgleda da dotična osoba nije dala izjavu uživo na sudu povodom ovog slučaja, ali je njegova izjava pročitana u zapisniku slučaja i na taj način je postala sastavni deo zapisnika u tom postupku.
23. Što se tiče okolnosti koje su dovele do otkrića ovog dokumenta, Misija objašnjava da je, nakon što je primila Odluku Komisije od 11. septembra 2019. godine, 7. oktobra 2019. godine, Kancelarija za ljudska prava i pravna pitanja (KLJPPP) unutar Misije sprovedla „dalju pretragu u elektronskim zapisima bivšeg EULEX-ovog STRK i JIRZ povodom ovog slučaja, kako bi se uverili da ništa nije prevideno“. Ovi su zapisi KLJPPP-u bili dostupni od januara 2019. godine. Oni se sastoje od 60 foldera koji sadrže PDF dokumente koji se ne mogu elektronski pretraživati.
24. Spomenuti dokument je otkriven među tim dokumentima 28. oktobra 2019. godine. Kao što je već navedeno, sastoji se od izjave uzete od rođaka podnosioca žalbe od strane osoblja JIRZ EULEX-a dana 22. decembra 2010. godine. U toj izjavi, osoba spominje da je imala razgovor sa UNMIK-om godinama ranije i da je u srodstvu sa porodicom nestalog. Izjava iz UNMIK-a nije bila dostupna komisiji.
25. Dana 25. jula 2011. godine, u okviru pomenutog krivičnog postupka, postupajući na zahtev EULEX-ovog tužioca, Okružni sud u Prištini izdao je nalog za zaštitne mere u vezi sa nekoliko svedoka u ovom slučaju, uključujući i onog koji je dao izjavu koja je predmet ove pritužbe. Usled datih okolnosti, njegovo ime je anonimno, a njegovi kontakt podaci poverljivi.
26. Baveći se pitanjem zašto navodna nova činjenica i propratna izjava nisu mogli razumno biti poznati EULEX-u ranije, Misija napominje da je pre januara 2019. godine KLJPPP imala mogućnost pretrage podataka STRK-a ili JIRZ-a pošto su ove jedinice i njihovi podaci ubačeni u kosovske institucije. Misija dodaje da

„Čini se da u oktobru 2018. godine, kada su KLJPPP-u pružali informacije [u vezi prihvatljivosti predmeta] o slučaju 2016-28 u svrhu pripreme inicijalnih zapažanja EULEX-a o tom slučaju, ove jedinice nisu pretraživale deo relevantnih predmetnih spisa koji sadrže lične podatke o zaštićenim svedocima, i stoga nisu mogli da znaju da je rodbina podnosioca žalbe i njegovog oca deo istih. Ovo se možda desilo kao posledica vanrednih okolnosti i pritiska pod kojim su spomenute jedinice radile kako bi ispunile rok za završetak procesa primopredaje kosovskim institucijama. Štaviše, budući da je o slučaju odlučeno na nivou Vrhovnog suda u maju 2017. godine, spomenuti predmetni spis iz STRK-a je već bio arhiviran i nije pregledan pre primopredaje od EULEX-a [...]. Činjenica da podnosilac žalbe nije spomenuo umešanost svedoka „R“ u krivični postupak nije doprinelo tome da EULEX sazna za postojanje istog još na jesen 2018. godine.“

27. U tom smislu, Misija traži reviziju nalaza Komisije u paragrafima 75-80 njene Odluke i a koji su ukratko opisani pod podnaslovom „neuspeh da se rodbina žrtve informiše“ (vidi, gore, par. 18). Misija tvrdi da se može zaključiti da je podnosilac žalbe od 11. novembra 2011. godine (kada je otpočeto suđenje u ovom slučaju) formalno upoznat sa krivičnim postupkom. Misija dodaje:

„Može se zaključiti da je on takođe bio upoznat sa konačnim ishodom tih postupaka, pošto on ovo ističe u svom žalbenom obrascu koji je KRLJP registrovala 22. septembra 2016. godine.“

Misija dalje želi da kaže da zato što je „svedok R“ saslušan, verovatno je govorio u ime cele porodice i da je njegova porodica (što podrazumeva i uključuje i podnosioca žalbe) verovatno bila obaveštena o istrazi nad ovim slučajem.

28. Na osnovu toga, Misija zaključuje da konstatacija Komisije da EULEX nije uspeo da obavesti rodbinu oca podnosioca žalbe o postojanju, toku i postupku istrage mora biti revidirana. „Naprotiv“, Misija tvrdi „uprkos okolnostima punim izazova, očigledno je da je Misija dala sve od sebe“ da uravnoteži prava i interese žrtava da budu obavešteni o napretku istrage, sa potrebnim stepenom poverljivosti, koje istraga može legitimno zahtevati.“
29. Misija ne tvrdi da je alternativna i nezavisna osnova pomoću koje je zaključeno da je Misija prekršila prava podnosioca žalbe (tj., preko neadekvatne istrage slučaja) na bilo koji način imala uticaja otkrivanjem nove činjenice.

RAZMATRANJA

Da li osnova pritužbe predstavlja „novu činjenicu“?

30. Pravilo 43 predviđa da se zahtev za reviziju odluke Komisije može podneti nakon otkrivanja „nove činjenice“. „Nova činjenica“ u ovom kontekstu znači događaj, okolnost ili faktor koji suštinski nosi pitanja relevantna za slučaj ili koja su materijalno povezana sa razmatranjima činjenica relevantnih za slučaj. Mora biti „novo“ u smislu da Komisija nije bila poznata sa postojanjem istog i da nije moglo razumno da bude poznato stranci u vreme glavnog postupka. Ovo takođe podrazumeva da činjenica o kojoj je reč ne sme biti samo ponavljanje činjenice u različitom obliku koju je Komisija već razmatrala.
31. Komisija je uverena da činjenica koju je iznela Misija - tj. postojanje saslušanja bliskog rođaka podnosioca žalbe od strane osoblja EULEX-a, koji se, između ostalog, tiče i nestanka njihovog srodnika - predstavlja novu činjenicu u svrhu pravila 43. Pravilnika o radu Komisije.

Jednomesečni rok za podnošenje zahteva za reviziju – Pravilo 43, paragraf 1

32. Pravilo 43, paragraf 1, Pravidnika o radu Komisije predviđa da, kada je otkrivena nova činjenica, dotična strana može zatražiti od Komisije *u roku od mesec dana nakon što je saznala za istu*, da revidira nalaze.
33. U ovom slučaju, sledeći vremenski raspored je relevantan:
- i. **11. septembra 2019. godine**, Komisija donosi svoju Odluku i nalaze;
 - ii. **28. oktobra 2019. godine**, Misija otkriva „novu činjenicu“ u obliku izjave svedoka;
 - iii. **21. novembra 2019. godine**, Misija je pisala komisiji kako bi je obavestila o činjenici da je otkrila spomenutu izjavu;
 - iv. **11. decembar 2019. godine**, Komisija vrši izmenu i dopunu pravila 43. u svom Pravidniku o radu;
 - v. **12. decembra 2019. godine**, Komisija odgovara na pismo koje je Misija uputila 21. novembra i poziva Misiju da podnese zahtev shodno pravila 43. ukoliko to želi;
 - vi. **20. januara 2020. godine**, Misija zvanično šalje zahtev za reviziju shodno pravila 43.
34. Komisija primećuje da je prošlo više od mesec dana između izmene i dopune pravila 43 (11. decembar 2019.) i formalne prijave od strane Misije podnete u skladu s tim pravilom (20. januara 2020.).
35. S obzirom na konkretne okolnosti ovog slučaja i činjenice da je Misija obavestila Komisiju manje od mesec dana nakon što je otkrila novu činjenicu, Komisija neće odbaciti ovaj zahtev po tom osnovu.

Obaveze u pogledu pažnje i blagovremenosti od strane podnosioca zahteva

36. Pravilo 43 podrazumeva da je dotična stranka morala da primeni dužnu pažnju tokom nabavke dokumenata i informacija relevantnih za postupak. Kao što je izraženo u Pravilu 43, podnosilac zahteva mora da pokaže Komisiji da nijedna strana nije razumno mogla biti upoznata sa činjenicom i informacijama relevantnim za njihov zahtev.
37. Što se tiče pitanja da li je Misija ispunila ovaj uslov, Komisija želi da istakne sledeće.
- i. *Prvo*, prema ličnom objašnjenju Misije, njihova potraga za naknadnim dokumentima pokrenuta je odlukom Komisije od 11. septembra 2019. godine.
 - ii. *Drugo*, institucionalni i proceduralni režim primenjiv pred Komisijom ne predviđa žalbu ili sistem više instanci. Stoga postoji ugrađena pretpostavka da se sve činjenice i razmatranja relevantna za odluku Komisije moraju staviti pred nju u određeno vreme, tj. pre nego što treba da donese odluku o osnovanosti predmeta. To zauzvrat daje stranci obavezu bude pažljiva kako bi se osigurala

da je sprovedla potpuni pregled svojih podataka kako bi se osiguralo da se sve relevantne informacije stave pred Komisijom u tom jednom trenutku.

- iii. *Treće*, i u pogledu prethodne tačke, Odluka Komisije o osnovanosti slučaja ne pokreće novi postupak kojim oštećena strana može da poništi tu odluku na osnovu materijala koji je želela da dobije nakon te odluke. Ovo je važno kako bi se osigurala ekspeditivnost, pravičnost, efikasnost i zatvaranje postupka. Takođe je od suštinske važnosti da se osigura da pažljivu pretragu vrše svi u svim fazama postupka pred komisijom. Drugim rečima, postupak revizije predviđen pravilom 43 ne može se koristiti kao sredstvo za efikasno „osporavanje“ odluke Komisije. To je, i mora da ostane, vanredni postupak koji se bavi situacijama kada je stranka dobronamerno otkrila nove činjenice koje nisu mogle biti poznate ranije, uprkos sprovođenju očekivane detaljne pretrage.
38. Primenom gore spomenutih principa i razmatranja na ovaj slučaj, Komisija napominje sledeće.
 39. Prvo, Komisija primećuje da je dotična izjava bila u posedu Misije sve relevantno vreme za ovaj postupak. Iako KLJPPP možda nije imala pristup tim informacijama, drugi delovi Misije (posebno JIRZ) su imali. Deo je odgovornosti Misije u pogledu postupka pred Komisijom da osigura da se relevantne informacije traže i dobiju od svih relevantnih organa Misije.
 40. Drugo, iako Misija kaže da nije bila u mogućnosti da pretraži te zapise sve do januara 2019. godine, Komisija napominje da su podnesci od strane Misije o osnovanosti slučaja podneti 17. maja 2019. godine, tj., više od četiri meseca nakon što je omogućeno pretraživanje istih.
 41. Treće, iako Komisija vodi računa o izazovima koji su mogli biti uključeni u taj proces, ipak taj izazov ne treba preuveličavati. Misiji je bilo potrebno nešto više od mesec dana da pronađe tu izjavu od kako je počela sa traženjem. U tim okolnostima, Misija nije uspela da objasni zašto ovaj dokument nije mogao da se nađe, tokom redovnog vršenja pretrage, pre nego što je ista podnela svoje podneske 17. maja 2019. godine.
 42. Četvrto, kao što je navedeno, odluka Misije da se vrati i pregleda svoju arhivu izazvana je odlukom Komisije koja datira od 11. septembra 2019. godine. U skladu sa onim što je prethodno rečeno o proceduri Komisije, odluka Komisije o osnovanosti slučaja ne izaziva drugu rundu postupka.
 43. Na osnovu gore navedenog, u skladu s pravilom 43, Komisija nalazi da se ne može reći da nova činjenica koja je predmet ove prijave Misiji nije mogla razumno biti poznata. Zahtev Misije za reviziju može se odbiti po tim osnovama. Međutim, i kako bi se osiguralo da su preporuke komisije i dalje u potpunosti u skladu sa podacima ovog slučaja, Komisija će razmotriti kakav bi uticaj imala ta nova činjenica na njene nalaze i preporuke.

Uticaj nove činjenice na nalaze Komisije

44. Komisija ponavlja da je u skladu sa članom 2. i 3. Evropske Konvencije o ljudskim pravima, Misija imala obavezu da informiše podnosioca žalbe i postojanju, toku i procesu istrage povodom ovog pitanja. Komisija takođe podseća da je jedna takva obaveza neophodan i važan element zaštite prava žrtava tokom istrage takvog slučaja. Vidi, npr., *Desanka i Zoran Stanišić protiv EULEX-a*, 2012-22, 11. novembar 2015. god., par. 66, pozivajući se na *L.O. protiv EULEX-a*, 2014-32, 11. novembar 2015. god., par. 60-61, 72-74; *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. god., par. 86; vidi takođe

Ahmet Özkan i ostali protiv Turske, žalba br. 21689/93, ESLJP presuda od 6. aprila 2004. god., par. 311-314, *Isayeva protiv Rusije*, žalba br. 57950/00, ESLJP presuda od 24. februara 2005. god., par. 211-214; *Al-Skeini i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, žalba br. 55721/07, ESLJP presuda od 7. jula 2011. god., par. 167.

45. Ova obaveza je posebno značajna u slučajevima incidenata prisilnog nestanka u kojima žrtve emocionalno trpe zbog nepostojanja informacija o sudbini svoje drage osobe. Vidi *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. god., par. 87. Njihovo pravo na istinu je ključno u tom kontekstu i organi vlasti moraju da osiguraju da preduzmu adekvatne korake kako bi se pridržavali tih prava. Vidi *Opšti komentar o pravu na istinu u vezi sa prisilnim nestankom*, Izveštaj Radne grupe o prisilnim ili nenamernim nestancima (2010), Dokument A/HRC/16/48, par. 3; *Zufe Miladinović protiv EULEX-a*, 2017-02, 19. jun 2019. god., par. 87; i, takođe, *I. Slučaj masakra u Rio Negru protiv Gvatemale*, IACtHR presuda od 4.09.2012, Preliminarni prigovor, osnovanost, ispravka i troškovi, par. 265.
46. U svojoj Odluci od 11. septembra 2019. godine (par. 79), Komisija rekla sledeće

„Misija nije pružila objašnjenje za svoj neuspeh da obavesti podnosioca žalbe (ili nekog drugog bliskog rođaka primarne žrtve) o ovom predmetu. Činjenica da im je arhiva nema govori sama za sebe po tom pitanju.“
47. Prema Misiji, nova činjenica (tj. davanje izjave bliskog rođaka podnosioca žalbe) podriva nalaze komisije. Iz dole navedenih razloga, Komisija se sa tim ne slaže.
48. Prvo, povreda prava za koja je Misija proglašena odgovornom bila su prava podnosioca žalbe, a ne bilo kog drugog člana njegove porodice. Ako pretpostavimo da je Misija ispunila svoje obaveze prema članovima 2 i 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima u vezi sa „svedokom R“, to je ne bi oslobodilo od njenih obaveza prema podnosiocu žalbe.
49. Drugo, u stvari nema dokaza da je Misija „svedoku R“ davala informacije koje bi udovoljile zahtevima i očekivanjima člana 2 i 3. Stoga se ne može pretpostaviti da su mu date informacije koje su relevantne za te odredbe. Uz to, obaveza Misije da obaveštava rođake nestale osobe o sudbini žrtve ostaje važna čak i ako je član šire porodice žrtve možda upoznat sa tekućom istragom ili suđenjem.
50. Treće, čak i ako je to bio slučaj, s druge strane, nema naznaka da je „Svedok R“ ove podatke podelio sa podnosiocem žalbe. Ni to nije bila njegova obaveza. Umesto toga, bila je i uvek je ostala odgovornost Misije, koju ne može da prenese na treće lice. Štaviše, možda je poverljivost svedočenja „svedoka R“ onemogućila ga da obelodani svoje učešće u postupku.
51. Na kraju, Komisija primećuje da se zahtev Misije za reviziju odnosi samo na njene nalaze u vezi sa neuspehom Misije da podnosioca žalbe adekvatno informiše o toku svoje istrage. Nije pokrenula nikakva pitanja u vezi sa drugim delom nalaza Komisije u vezi sa neuspehom da pravilno istraži slučaj. Stoga ove nalaze i propratne preporuke ne treba preispitati u smislu nove činjenice.
52. Na osnovu gore navedenog, i iz predočenih razloga, Komisija zaključuje da zahtev Misije za reviziju mora biti odbačen.

IZ TIH RAZLOGA, KOMISIJA JEDNOGLASNO

NALAZI da zahtev Misije ne ispunjava zahteve temeljnosti i blagovremenosti shodno pravila 43;

NALAZI da informacija koju je Misija podnela čini „novu činjenicu“ u skladu sa pravilom 43;

NALAZI da nova činjenica o kojoj je ovde reč materijalno ne utiče na Odluku Komisije od 11. septembra 2019. godine;

STOGA POTVRĐUJE svoju Odluku i nalaze od 11. septembra 2019. godine;

PONAVLJA da, na osnovu dostupnih informacija Komisiji, kršenje prava žalioca može biti u toku;

POZIVA MISIJU da pažljivo razmotri preporuke Komisije od 11. septembra 2019. godine; i

DALJE POZIVA MISIJU da obavesti Komisiju o preduzetim koracima kako bi sprovela te preporuke najkasnije dva meseca nakon prijema ove Odluke.

U ime Komisije,

Guénaël METTRAUX
Predsedavajući član

Anna BEDNAREK
Član

Anna AUTIO
Član